

A Miskolci Törvényszék **Argenta Faktor Zrt.** (1026 Budapest, Hűvösvölgyi u. 27. szám alatti székhelyű) felperesnek – a Mészáros Ügyvédi Iroda (3525 Miskolc, Toldi u. 9. szám alatti székhelyű, eljáró ügyvéd: dr. Csikász Levente) által képviselt [redacted] [redacted] **I.r.** alperes és dr. Jakab Zoltán (6722 Szeged, Földváry u. 6. 1/3. szám alatti székhelyű) ügyvéd által képviselt **Lombard Lízing Zrt.** (6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 85-87. szám alatti székhelyű) **II.r.** alperessel szemben **szerződésből eredő igény érvényesítése** iránt a Tiszaújvárosi Járásbíróság előtt 5.P.20.014/2020. szám alatt folyamatban volt perében Tiszaújvárosban, 2021. január 12. napján meghozott, 30. sorszámú ítélettel szemben a felperes részéről 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í té l e t e t :

A törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét *helybenhagyja*.

Kötelezi a felperest arra, hogy fizessen meg tizenöt nap alatt alperesnek 64.710 (hatvannégyezer-hétszázöt) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság a 30. sorszám alatti ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg alperesnek 115.400 Ft + ÁFA 31.158 Ft, mindösszesen 146.558 Ft perköltséget, egyben megállapította, hogy a felperes a perben felmerült perköltségét maga viseli.
- [2] Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy I. r. alperes 2007. júliusában megvásárolta az Opel Zafira KRV-083 forgalmi rendszámú gépjárművet 3.700.000 Ft vételárért. Ezen összegből 718.000 Ft állt rendelkezésére, mint önrész, míg a gépjármű további vételárának finanszírozására 2.982.000 Ft kölcsönvett összegből került sor. I. r. alperes 2007. július 19. napján kölcsönszerződést kötött felperes jogelődjével a Lombard Finanszírozási Zrt.-vel, amely cég a későbbiekben a Lombard Lízing Zrt.-be olvadt be. A kölcsönszerződés tárgyát a fentiek szerint 2.982.000 Ft képezte. A szerződő felek megállapodtak abban, hogy a törlesztőrészletek száma 120 db, a gépjármű tervezett átadásának dátuma 2007. július 31. napja, a havi törlesztőrészlet összege 48.280 Ft, akként, hogy az első törlesztőrészlet esedékessége 2007. augusztus 15. napja, majd ezt követően minden hónap 15. napja. A szerződő felek a THM összegét 18.68%-ban határozták meg, míg a mértékadó devizanemet CHF-ben jelölték meg. A szerződés aláírásával I. r. alperes kijelentette, hogy az egyedi kölcsönszerződésben, az üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette és azokat a nyilatkozat aláírásával egyidejűleg magára nézve kötelezőnek ismeri el. A szerződés értelmében a fenti finanszírozásból eredő fizetési kötelezettségek teljesítésének biztosítékaul felperesi jogelőd javára vételi jogot alapítottak a finanszírozott gépjárműre. A szerződések

megkötését követően a fenti gépjárművet I. r. alperes részére 2007. július 23. napján adták át. A felperesi jogelőd a kölcsönszerződést 2009. október 12. napján kelt és 2009. október 26. napján kézbesített levelében azonnali hatállyal felmondta, mivel állítása szerint I. r. alperes szerződésből eredő fizetési kötelezettségének szerződésszerűen nem tett eleget. Ennek következtében esedékessé vált a teljes fennálló tartozás, valamint a felmondásig esedékessé nem vált tőketartozás. A felperesi jogelőd a felmondó levélben felszólította I. r. alperest, hogy az opciós jogra tekintettel a gépjárművet adja vissza. Felperesi jogelőd és I. r. alperes 2009. október 28. napján bizományosi szerződés alapján megbízta a perben nem álló Lombard Bérlet Kft.-t a bérleti jog gyakorlására, a finanszírozott gépjármű visszavételére és értékesítésére, azzal, hogy az értékesítésből befolyó vételárat a felek beszámítják a kölcsönszerződésből eredő tartozásba. A gépjármű visszaszármaztatása 2009. október 28. napján átadás-átvételi jegyzőkönyvben igazoltan megtörtént. 2009. november 6. napján kelt szakértői véleményben foglaltak szerint a visszavett gépjármű forgalmi értéke 1.541.000 Ft-ban került meghatározásra. A gépjármű 1.700.000 Ft ellenérték fejében történő értékesítését követően felperesi jogelőd elkészítette a lezáró pénzügyi elszámolást, amelyet 2010. március 1. napján kelt és 2010. március 4. napján kézbesített levelében küldött meg az I. r. alperes részére. Ezen levélben foglaltak szerint a fennmaradó tartozás 2.308.076 Ft volt. Felperesi jogelőd a 2.308.076 Ft és járulékai fennálló követelést 2010. december 16. napján az 1959. évi IV. törvény 328-331. §-ban foglaltak alapján felperesre engedményezte. A követelés engedményezéséről felperes 2010. december 21. napján kelt és 2011. december 14. napján kézbesített engedményezési értesítővel tájékoztatta I. r. alperest. Ezen okirat tartalma szerint I. r. alperest értesítették arról, hogy a 2010. december 16. napján kelt engedményezési szerződéssel a Lombard Lízing Zrt. a HIT 2054907 számú szerződésből származó valamennyi követelést 2010. december 16. napján átruházta az Argenta Faktor Zrt.-re, mint engedményesre. Egyben felhívta I. r. alperest arra, hogy az engedményezéssel érintett szerződésből származó fizetési kötelezettségét az értesítés kézhezvételét követően kizárólag az engedményes részére a fent megnevezett bankszámlára teljesítse. Ezen engedményezési értesítőt aláírta a Lombard Lízing Zrt., valamint az Argenta Faktor Zrt. képviselője. Felperes 2014. április 28. napján kelt írásbeli levelében felszólította I. r. alperest arra, hogy a tartozás rendezésére vonatkozó ajánlatát küldje meg felperes részére, ellenkező esetben a felperesi társaság a fizetési meghagyásos eljárást megindítja. I. r. alperes a felszólító levelet 2014. április 29. napján vette át. Felperesi jogelőd 2015. április 25. napján kelt és 2015. május 5. napján kézbesített elszámolási tájékoztató levelében tájékoztatta I. r. alperest arról, hogy 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1.) és a 2014. évi XC. törvény (DH2.) értelmében a szerződő fél által tisztességtelenül felszámított összeg 129.596 Ft, a tisztességes kamat, azaz az induló ügyleti kamatláb mértéke évi 15,96%. A per tárgyát képező követelés érvényesítése céljából felperes korábban pert indított 3.P.20.385/2018. szám alatt a Tiszaújvárosi Járásbíróság előtt. A bíróság 22. sorszám alatti ítéletében I. r. alperes és felperesi jogelőd a Lombard Finanszírozási Zrt. között 7205497 szerződésszámon megkötött kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította, akként, hogy az induló ügyleti kamat éves százalékos mértéke 15,8%-ban állapította meg. Kötelezte alpereseket arra, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 15 napon belül felperesnek kölcsönszerződésből eredő tartozás jogcímén 1.100.000 Ft-ot, valamint ezen összeg után 2010. március 2. napjától a kifizetés napjáig járó mindenkorli jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot és 135.850 Ft perköltséget. A Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2.Pf.21.056/2019/6. sorszám alatti ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. A törvényszék utalt arra, hogy a rendelkezésre álló adatokból kétséget kizáró módon megállapítható az, hogy a felperesi jogelőd és I. r. alperes között kölcsönszerződés jött létre és az, hogy a létrejött szerződés érvénytelen azon okból, hogy az nem tartalmazza az induló ügyleti kamat mértékét. Álláspontja szerint az érvénytelenségi ok a perben nem volt kiküszöbölhető, tekintettel arra,

hogy az engedményezéssel az engedményes részére a követelés érvényesítésével kapcsolatos lehetőségek nyílnak meg, de csak olyan jogalapon, ami az engedményezőt az engedményezés időpontjában megillette. A szerződéssel kapcsolatos alakító jogok, a módosítás, a megszüntetés lehetősége az engedményezéssel nem száll át, ezt támasztja alá a Kúria BH 2007.407. számú jogesetben kifejtett álláspontja is. E szerint a Ptk. 328. § (1) bek.-ben szabályozott engedményezés tárgya nem maga a jogviszony, hanem az abból eredő meghatározott követelés. Mivel a szerződő felek jogviszonyának alakítására az engedményes és a kötelezett közötti perben az engedményező perben állásának híján lehetőség nincs. A szerződés érvénytelensége fennáll és az érvénytelen szerződésre jogot alapítani nem lehet, ebből következően a felperes keresete alaptalan.

- [3] Ezt követően felperes fizetési meghagyás kibocsátásával kérte I. r. alperes kötelezését 2.308.076 Ft és járulékai megfizetésére, az eljárás dr. Bihari Ágnes közjegyző előtt 31027/Ü/31649/2019. szám alatt folyamatban. A fizetési meghagyással szemben I. r. alperes ellentmondást terjesztett elő, így az ügy perré alakult. Ellentmondásában előadta, hogy a felperesnek keresetösségi joga nem áll fenn.
- [4] Felperes pontosított keresetében kérte, hogy a bíróság nyilvánítsa az I. r. és II. r. alperesek között 2007. július 19. napján kelt, HIT 2054907 szerződésszám alatt létrejött kölcsönszerződést a Ptk. 237. § (2) bekezdés szerint ex tunc hatállyal érvényessé a szerződés megkötésének időpontjára visszamenőlegesen azzal, hogy az ügyleti kamatláb mértéke évi 15,96%-a. Kérte a bíróság kötelezze I. r. alperest arra, hogy fizessen meg felperes részére 2.308.076 Ft tőkeösszeget, valamint ezen összeg után 2010. március 2. napjától a kifizetés napjáig a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot, valamint perköltséget. A II. r. alperest a perbeli kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítása tekintetében tűrésre kötelezze, azzal, hogy II. r. alperessel szemben felperesnek perköltség iránti igénye nincs.
- [5] Az I. r. alperes ellenkérelmében alaki védekezést terjesztett elő, amelyben az eljárás megszüntetését kérte, míg érdemi védekezésében a kereset elutasítását, vitatta a követelés jogalapját ésösszegezését is. Állítása szerint a kölcsönszerződés a Ptk. 200. § (2) bek. alapján semmis, mivel jogszabályba ütközik. E körben hivatkozott a Hpt. 213. § (1) c) pontjára, mivel a szerződés a kamatokat, költségeket százalékos mértékben sem tételesen nem tartalmazza, továbbá felperesi jogelőd az árfolyamkockázat vonatkozásában megfelelő kockázatfeltáró nyilatkozatot nem tett.
- [6] Felperes válasziratában keresetváltoztatást terjesztett elő, melyben másodlagos kereseti kérelemként kérte, hogy az I. r. alperes és II. r. alperes között 2007. július 19. napján létrejött kölcsönszerződést ex tunc hatállyal nyilvánítsa érvényessé az árfolyamváltozás mint érvényességi ok kiküszöbölésével, egyidejűleg az ügyleti kamatláb mértékének évi 21,3%-ban történő megállapításával. Kérte, hogy az érvényessé vált kölcsönszerződés rendelkezései alapján a bíróság kötelezze I.r. alperest 1.812.120 Ft tőkeösszeg, valamint ezen összeg után 2010. március 2. napjától a kifizetésig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat, perköltség megfizetésére. Egyidejűleg kérte II. r. alperest a perbeli kölcsönszerződés érvényessé nyilvánításának tűrésére azzal, hogy II. r. alperessel szemben továbbra sincs perköltség iránti igénye.
- [7] II. r. alperes ellenkérelmében a felperes kereseti kérelmének teljesítését nem ellenezte, azt maga is kérte úgy, mint az alapszerződésben szerződő fél.
- [8] Az első perfelvételi tárgyalás megtartását követően I. r. alperes ellenkérelem változtatást terjesztett elő, ebben a kereset visszautasítására irányuló kereseti kérelmét, az alaki védekezését, valamint a szerződés létre nem jöttére való hivatkozást nem tartotta fenn. Kiemelte, hogy az előzményi perben jogerősen megállapításra került, hogy a kölcsönszerződés az ügyleti kamat hiánya okán érvénytelen, így jelen perben ebből, mint ítélt dologból kell kiindulni. A lényeges kérdés, amelyet vizsgálni kell az, hogy a felperesnek, mint

engedményesnek van e joga érvényessé nyilvánítást kérni. E jog nem állapítható meg, így kérte, hogy a bíróság a felperes keresetét, mint alaptalant utasítsa el. Továbbá perköltség iránti igényt terjesztett elő az ügyvédi munkadíj vonatkozásában.

[9] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét nem találta megalapozottnak. Rögzítette, hogy a jogvita elbírálása során a kölcsönszerződés megkötésének idejére figyelemmel a régi Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kell alkalmazni. Felhívta a r. Ptk. 328. § (1) bekezdését, 329. § (1) bekezdését, továbbá a Kúria BH 2007.407. jogesetét és a Kúria 2/2010. (VI.28.) PK. véleményének 10.a) és b) pontját. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy elsősorban azt kellett vizsgálnia, hogy a létrejött kölcsönszerződés érvényesnek vagy érvénytelennek tekinthető-e, valamint érvénytelensége esetén a felperest megilleti-e annak joga, hogy az érvénytelenség kiküszöbölését érvényessé nyilvánítással kérje. Kifejtette, hogy ennek megállapítása jogkérdés, így erre tanúbizonyítás nem folytatható le. A régi Ptk. kimondja, hogy a jogosult követelését szerződéssel másra ruházhatja (engedményezés), melynek folytán az engedményes a régi jogosult helyébe lép és átszállnak rá a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok is. Az érvényes engedményezéssel alanycsere következik be, de az engedményezés tárgya nem maga a jogviszony, hanem az abból eredő meghatározott követelés. Az alanycsere nem eredményez általános jogutódlást, az alapszerződésből eredően kizárólag a követelés érvényesítésével kapcsolatos jogosultságot szerzi meg az engedményes. II. r. alperes az I. r. alperessel megkötött hitelszerződést azonnali hatállyal felmondta, ennek folytán a szerződés megszűnt, amelyből az következik, hogy megszűnt szerződés átruházására nem is kerülhetett sor. A harmadik személy jogi érdekének tekintetében rögzítette, hogy felperesi oldalon jogi érdek nem áll fenn, kizárólag gazdasági érdek, arra tekintettel, hogy felperes nem a jogviszonyt vásárolta meg az engedményezési megállapodásban, hanem kizárólag a követelés érvényesítésének jogát. A Miskolci Törvényszék 2.Pf.21.014/2020/4. sorszám alatti ítéletében kimondta, hogy nincs jelentősége a jogvita elbírálása kapcsán annak, hogy rendelkezik-e felperes jogi érdekeltséggel a kereset megindítására, avagy nem, hiszen, ha megfelelő jogi eszközök nem állnak rendelkezésre jogi érdekeltsége érvényesítésére, súlytalan a jogi érdek. Mivel felperes alakítói joggal a szerződés érvényessége vonatkozásában nem rendelkezik, irreleváns annak kérdése, hogy jogi érdeke fennáll vagy sem. Rögzítette, hogy a Hpt. 213. § (1) bek. c) pontja kimondja, hogy semmis az a fogyasztási lakossági szerződés, amely nem tartalmazza a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százaléokban kifejezett értékét. Semmis szerződésre jogot alapítani nem lehet, az érvénytelenség oka jelen perben felperesi legitimáció hiányában nem küszöbölhető ki, ezért felperes a semmis szerződésből eredő követelést I. r. alperessel szemben nem érvényesítheti. Az I. r. alperes ellenkérelmében megjelölt több érvénytelenségi kifogás közül az ügyleti kamat szerződéses hiánya vonatkozásában megállapítható a szerződés semmissége, ezért a bíróság mellőzte a további érvénytelenségi hivatkozások vizsgálatát és erre irányuló bizonyítási indítványok teljesítését mind a jogalap, mind az összecszerűség tekintetében.

[10] Az elsőfokú bíróság határozatával szemben felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság Pp. 383. § (2) bekezdésének második fordulata alapján változtassa meg oly módon, hogy a felperes keresetének adjon helyt, a HIT2054907 azonosító alatt 2007.07.19. napján az I. r. és II. r. alperes között létrejött kölcsönszerződést ex tunc hatállyal nyilvánítsa érvényessé azzal, hogy a devizaalapú ügyleti kamatláb mértéke évi 15,96%, és kötelezze az I. r. alperest 2.038.076 Ft, valamint ennek 2010.03.02. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkorin jegybanki alapkamat kétszerese mértékű évi késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére. Egyidejűleg felperes kérte, hogy a T. Bíróság kötelezze a Lombard Lízing Zrt. II. r. alperest tülésre. Másodlagosan kérte ugyanezen jogszabályhely alapján az ítélet megváltoztatását oly módon, hogy a felperes keresetének helyt adva a HIT2054907 azonosító alatt 2007.07.19. napján az I. és II. r. alperes között

létrejött kölcsönszerződést ex tunc hatállyal nyilvánítsa érvényessé az árfolyamváltozás, mint érvénytelenségi ok kiküszöbölésével, egyidejűleg ügyleti kamatláb mértékének évi 21,03%-ban történő megállapításával és kötelezze az I. r. alperest 1.812.120 Ft, valamint ennek 2010.03.02. napjától a kifizetés napjáig járó mindenkori jegybanki alapkamat kétszerese mértékű évi késedelmi kamata, valamint a felperesi perköltségek megfizetésére. Harmadlagosan kérte, hogy a Miskolci Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 381. §-a alapján helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítsa a felperes első- és másodfokú perköltségének megállapítása mellett. A felperes álláspontja alapján az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból téves jogi következtetést vont le, valamint logikai ellentmondások fellelhetők az ítéletben, továbbá a bírói gyakorlattal is ellentétes. Előadta, hogy korábban a 2.Pf.21.056/2019/6. számú másodfokú ítéletben a felperes keresetének elutasítására azon okból került sor, mivel az engedményező nem állt perben. Ezt az akadályt elhárította és a Lombard Lízing Zrt.-t, mint II. r. alperest perbe állította. Kereshetőségi joga tekintetében hivatkozott a 6/2013. PJE, valamint a 2/2010. (IV.28.) PK. véleményben foglaltakra, melyek alapján megilleti annak joga, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását kérje. Az engedményezés folytán az engedményes az eredeti jogosult akkori jogállását veszi át. Hivatkozott a Budapest Környéki Törvényszék 10.Pf.20.694/2019/6. számú döntésére, amelyben a Ptk. 235. § (2) bekezdésére tekintettel megállapították, hogy nem lehet kétséges, hogy „az engedményesnek fennáll az absztrakt, önálló jogi érdeke egy olyan szerződés megtámadására, amelyből eredő követelést ruháztak... Ha pedig az engedményesnek az engedményező és a kötelezett közötti szerződés megtámadásához fűződő jogi érdeke fennáll, akkor ebből következően nem zárható el az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonására irányuló kereseti kérelem előterjesztésétől sem.” Azt sem lehet véleménye alapján figyelmen kívül hagyni, hogy II. r. alperes nyilatkozatában a kereseti kérelem teljesítését maga is kérte. Továbbá álláspontja alapján az érvényessé nyilvánítás során a bíróság nyúl bele alakítóan a felek jogviszonyába, az érvényessé nyilvánítás a bírósági döntés tartalmát jelenti. Nem a felperes nyilatkozata, hanem a bíróság jogalakító, a bizonyítás anyagán alapuló döntése folytán válik érvényessé a szerződés. A kölcsönszerződés érvénytelenségének a jogkövetkezményei nem minősülhetnek alakító jognak, mert azok vagy a szerződés megtámadásának vagy pedig a hivatalból/alperesi kérelemre megállapított érvénytelenségnek a törvényben meghatározott következményei. Az érvénytelenség következményeinek az alkalmazására erre irányuló kérelem alapján kerülhet sor, azonban a fél ezzel nem a jogviszonyt alakítja, hanem az érvénytelenség jogi tényéből fakadó jogot gyakorol. A Ptk. az engedményezés során minden olyan jog átszállásának az elfogadását támogatja, amelyek az engedményes által megszerzett jogosulti pozícióhoz olyan értelemben kötődnek, hogy az átszállás megtagadása az engedményest az engedményezőhöz képest rosszabb helyzetbe hozná. A fentiek alapján az engedményes van abban az anyagi jogi pozícióban, akivel szemben az érvénytelenségi kifogást is bejelentheti, érvényesítheti a kötelezett, vagyis az előzőekben kifejtett anyagi jogi rendelkezések, valamint a polgári anyagi jogban is érvényesülő szimmetria elve alapján is az engedményesnek rendelkeznie kell azokkal az anyagi jogi jogosultságokkal, melyek a kifogás orvoslására, az azzal kapcsolatos jogkövetkezmények levonására, az ezekkel kapcsolatos kérelmek előterjesztésére adnak anyagi jogalapot. Megjegyezte, hogy a hivatkozott BH 2007.407.számú jogeset eltérő tényálláson alapult, abból jelen perrel összefüggésben következtetés nem vonható le. A másodfokú ítélet tükrében az nem lehet már vitás, hogy a perbeli szerződés az ügyleti kamat feltüntetésének hiányában érvénytelen. Arra az esetre, ha a Miskolci Törvényszék a felperes kereshetőségi jogának megállapítása mellett arra a megállapításra jutna, hogy a szerződés az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiánya miatt érvénytelen lenne, felsorolta az Üzletszabályzat 1.pontját, az I.17. pontját, I.25.b. pontját, I.6. pontját, I.23. pontját, IV/6. pontját, amelyek alapján az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelensége nem

állapítható meg. Maga a szerződés és azzal fizikális egységet alkotó Üzletszabályzat kellő mértékű tájékoztatást ad az ügyfelek részére. Ezen ok kizárása esetére a 6/2013. PJE III. pontját hívta fel, melynek értelmében a pénzügyi intézményt jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek az árfolyamváltozás lehetőségére kellett kiterjednie és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészekre. Harmadlagos kérelme tekintetében megjelölte a Pp. 3. és 6. §, Pp. 345. § (4)-(6) bek., Ptk. 209. § (2) bek., Ptk. 234. § (1) bek., Ptk. 237. § (2) bek., Ptk. 329. § jogszabályhelyeket, amelyeknek álláspontja szerint az elsőfokú eljárás és elsőfokú ítélet nem felel meg.

- [11] Alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság határozatának a helybenhagyását kérte, valamint a felperes perköltségben való marasztalását. Véleménye szerint az engedményezés következtében felperes a követelés érvényesítését szerezte meg, de nem vált a kölcsönszerződésben a II. r. alperes általános jogutódjává, így nem lett a szerződésre nézve alakítónak minősülő jogok jogutódja. Az érvényessé nyilvánítás módosulást eredményezne a II. r. alperes és felperes jogviszonyában. Ez az érdek nem jogi érdek, hanem gazdasági érdek. Mivel a szerződés teljesen érvénytelen az elszámolást a jogalap nélküli jóhiszemű birtoklás szabályait alkalmazó jogalap nélküli gazdagodás segéd szabályaival kellene elszámolni, de erre abban az esetben lenne lehetőség, amennyiben II. r. alperes lenne a felperes. A bírói gyakorlat alapján sem szerzi meg az engedményes az alakító jogokat csak a követelés behajtásának jogát, mivel nem válik a szerződő féllé. Ezen tények alátámasztása érdekében hivatkozott a BH2001.335, BH2007.407., BH2008.128. számú eseti döntésekben foglaltakra, valamint a Fővárosi Törvényszék 73.Pf.637.820/2018/6., 73.Pf.635.109/2018/11. számú döntéseire. A felperes akkor érvényesíthetné a kereseti kérelmében megjelölt jogot, ha szerződésátruházás történt volna. Továbbá előadta, hogy mivel II. r. alperes értékesítette a követelését felperesnek, II. r. alperesnek sincs rendelkezési joga a kölcsönszerződésből fakadó követelés felett és ő sem kérheti az érvénytelenség további jogkövetkezményének levonását (BH 2004.410.). Álláspontja szerint a felperes nincs attól elzárva, hogy pert indítson az engedményezővel szemben, amiatt, hogy olyan követelést ruházott át, amely behajthatatlan. Az, hogy az engedményezésben részt vevő felek nem vették számításba ennek lehetőségét a saját felelősségük, a felperes saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat.
- [12] II. r. alperes előkészítő iratában előadta, hogy a felperes jogi értelmezése helytálló, felperes rendelkezik azon jogi érdekekkel, amely alapján, mint harmadik személy a perbeli szerződés érvénytelensége jogkövetkezményeinek levonására irányuló kérelem előterjesztésére jogosult.
- [13] Felperes fellebbezése nem megalapozott
- [14] A törvényszék felperes fellebbezését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 376. § (1) bekezdésére figyelemmel tárgyaláson kívül bírálta el.
- [15] Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálása szempontjából irányadó tényállást helyesen állapította meg, abból helytálló következtetést vont le, amikor a felperes keresetét elutasította.
- [16] Helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor, amikor a kölcsönszerződés megkötésének időpontjára tekintettel (2007. július 19.) a jogvita elbírálása során a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatályba lépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 50. § (1) bekezdése szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) szabályait rendelte alkalmazni. A szerződés megkötésének időpontjára tekintettel továbbá a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi XCII. törvény (rég. Hpt.) rendelkezéseire is helyesen utalt.
- [17] Nem vitásan a felperesi jogelőd és a II. r. alperes között létrejött szerződés érvénytelenségét a bíróság jogerősen megállapította.
- [18] E jogerős ítéletben valóban utalás történik arra, hogy a szerződést kötő felek teljes körű perbenállása híján az érvényessé nyilvánítás kérdése alappal nem kerülhet szóba. Önmagában azonban az a körülmény, hogy a szerződést kötő II. r. alperes perbe állítása megtörténik, nem

eredményezheti automatikusan az érvényessé nyilvánítást. Ebben az esetben ugyanis teljes körűen vizsgálni kell azon kérdéseket, melyekre peres felek az érvényessé nyilvánítás körében hivatkoznak, s melyek vizsgálata kapcsán az elsőfokú bíróság helytálló következtetésre jutott.

- [19] Jelen perben a felek nyilatkozatai, valamint az engedményezési értesítő alapján megállapítható volt, hogy II. r. alperes és I. r. alperes között engedményezési szerződés jött létre, amelyre felperes a keresetét alapította. E szerződés értelmében nem a szerződő fél szerződésbeli pozíciójának, hanem a szerződésből eredő követelések átruházásáról van szó. Az engedményezésnek nem eredménye, hogy felperes a szerződéses jogviszonyba belépett. Az engedményezés mindig kizárólag egyes követelésre vonatkozik, nem pedig az egész jogviszonyra. Az irányadó bírói gyakorlat szerint az engedményezés nem általános jogutódlás, annak alapján csak a követelés száll át. (Fővárosi Ítéletábla 5.Pf.22.087/2013/3., Fővárosi Törvényszék 6.Pkf.25.806/2017/2., Miskolci Törvényszék 2.Pf.21.056/2019/6.)
- [20] A törvényszék nem osztja a felperes fellebbezésében szereplő azon hivatkozást, miszerint a követelés érvényesítéséhez fűződő alakító jogok átszálltak a felperesre. Az alakító jogok magukban foglalják a szerződés megkötésével, módosításával és megszüntetésével kapcsolatos jogosultságokat, amelyek a törvényszék álláspontja alapján a szerződő feleket illetik. Jelen esetben II. r. alperes az I. r. alperessel szemben fennálló követelését engedményezte felperesre, és nem szerződésátruházás történt, így a felsorolt alakító jogok a felperest nem illetik meg. Az nem lehet kétséges, hogy felperes kereseti kérelme arra irányult, hogy a II. r. alperes és I. r. alperes között létrejött érvénytelen szerződést nyilvánítsa a bíróság érvényessé, amely olyan alakító jog iránti igény, amely a teljes szerződéses jogviszonyt érinti. A szerződés érvényessé nyilvánítása nem más, mint a szerződés módosítása, még abban az esetben is, ha erre az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása körében kerül sor.
- [21] A felperes fellebbezésében a jogi érdeke tekintetében előadottakkal a törvényszék nem ért egyet. A törvényszék álláspontja az, hogy rendelkezik-e jogi érdekkeltséggel a felperes a kereset megindítására vagy sem, a jogvita elbírálásának szempontjából nem bír jelentőséggel. Ennek az az indoka, hogy miután a felperest, mint engedményest az alakító jog nem illeti meg, amely a szerződés létrehozására, módosítására vagy megszüntetésére irányul, ebből következik, hogy esetleges jogi érdekkeltségének a megállapítása mellett sem lenne olyan eszköz a kezében, amely alapján meg tudná alapozni a perbeli legitimációját. Ezen túlmenően a törvényszék álláspontja alapján a jogi érdekkeltség nem támasztható alá. Felperes keresetében az engedményezett követelést kívánja érvényesíteni, amely elsődlegesen gazdasági érdek. A felperes által is hivatkozott bírói gyakorlat alapján a jogi érdek fogalma akként határozható meg, hogy ha az a felperes élet- és jogviszonyaira kihat, jogokat és kötelezettségeket keletkeztet számára vagy valamely kötelezettség alól szabadul, illetőleg jogvédelmet nyerhet. A szerződés érvényessé nyilvánítása kapcsán az szükséges, hogy az arra hivatkozó felet ért érdeksérelem másként, mint a szerződés megtámadása, illetve érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása nélkül elhárítható ne legyen. A felperes nincs elzárva attól, hogy az engedményező felé igényt érvényesítsen. Miután ezen igényérvényesítés kizártsága nem állapítható meg, így nem helytálló azon hivatkozás sem, miszerint a bíróság a felperest a szerződés érvényessé nyilvánításától és ebből kifolyólag a követelése érvényesítésétől elzárná. Nem kétséges, hogy az engedményezést követően az engedményes az, aki a követelést érvényesítheti a másik szerződő féllel szemben. Az sem kétséges, hogy a szerződés érvénytelenségének nem lehet az az eredménye, hogy a szerződést kötő felek elszámolási kötelezettsége megszűnik. Nyilvánvaló, hogy az érvénytelen szerződés alapján a feleknek el kell számolniuk, azonban erre szerződésátruházás hiányában csak a szerződő felek között kerülhet sor. Ennek indoka az, hogy a megbomlott egyensúly helyreállítása során nem kizárt annak lehetősége, hogy az elszámolás eredményeképpen olyan módon változik a felperes jogelődjét megillető követelés összege, amely nem egyezik meg az engedményezési szerződésben megjelölt összeggel.

- [22] Az érvénytelen szerződésre utóbb jogot alapítani nem lehet. Az viszont kétségtelen, hogy a felperes a követelést az engedményezéskor szerezte meg. Azáltal, hogy II. r. alperes és I. r. alperes között létrejött kölcsönszerződés érvénytelen, felperes vállalta annak kockázatát, hogy az a szerződés, melyből eredő követelést megszerzett, érvénytelen. Az engedményezés egy hárompólusú jogviszony. Egyik pólusban van a II. r. alperes és I. r. alperes között létrejött kölcsönszerződés, a második pólus a II. r. alperes és felperes között létrejött engedményezési szerződés, míg a harmadik pólus a felperes, mint engedményes és az adós közötti jogviszony. Az irányadó bírói gyakorlat szerint az adósnak nincs lehetősége arra, hogy az engedményező és az engedményes között létrejött szerződés tartalmát vitassa, akár annak érvénytelensége iránt keresetet terjesszen elő. Az engedményezést követően az engedményezőnek ugyancsak nincs lehetősége arra, hogy az engedményezett követelés tekintetében az engedményes és az adós jogviszonyába beavatkozzon. Ebből pedig következik az is, hogy az engedményező és az adós közötti jogviszony tekintetében az engedményest sem – szerződésátruházás hiányában – illetheti meg az a jogosultság, hogy az eredeti szerződés vonatkozásában alakító jogosultságot gyakoroljon, azaz a szerződés érvényessé nyilvánítását kérje.
- [23] A bírói gyakorlat szerint a szerződés érvénytelenségének a megállapításához fűződő jogi érdek nem engedményezhető (BH 2001.335). Az engedményezés alapján nem a jogviszony, hanem a szerződésben meghatározott követelés kerül átruházásra (BH 2007.407). Az engedményes csak az engedményezett követelés érvényesítésére rendelkezik perbeli legitimációval (BH 2008.128). Mivel az engedményes felperes nem szerződő fél, hanem csak a II. r. alperes szerződésből eredő követelését szerezte meg engedményezés útján, ezért a szerződés érvénytelenségéből eredően a DH2 törvény 37. §-a szerinti érvényessé vagy hatályossá nyilvánítás iránti kereset előterjesztésének anyagi jogi akadályja van (Fővárosi Törvényszék 73.Pf.635.109/2018/11.).
- [24] A fentiek alapján a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a fentiekben kifejtett indokolásbeli kiegészítéssel a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az elsőfokú bíróságnak az érvénytelenség megállapítása körében kifejtett álláspontja fellebbezéssel nem volt támadva, ezért a törvényszék azt a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján nem vizsgálta.
- [25] A másodfokú eljárásban a felperes pervesztes lett, ezért a törvényszék a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte perköltségként az alperest képviselő ügyvéd díjának megfizetésére, melynek mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján áfával növelten 64.710 Ft-ban állapította meg.
- [26] A másodfokú eljárásban II.r. alperesnek perköltsége nem merült fel, így e vonatkozásban a törvényszéknek határoznia nem kellett.

Miskolc, 2021. május 13.

dr. Pecsénye Csaba sk. a tanács elnöke, előadó, dr. Jenei Péter sk. bíró, dr. Demeter Gábor sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

*Broschné Németh Zsuzsanna
tisztviselő*